

ПРИЈЕМОНТ

Директор: Бранко Божовић

Основач: ЉУБОМИР С. ЈОВАНОВИЋ

УРЕДНИК: Коста М. Луковић

Азијати у Азију!

Не мислећи о својој сутрашњици, поводећи се за саветима својих лажних немачких пријатеља, Турска је прекјуче спочела непријатељства против Русије.

Потребно је, пре свега, најасити, да за ток операција на руско-турском војишту ова пустоловна авантура Енвер-паше нема никаква значаја. И на води и на суви, Русија се благовремено осигурала од овог турског изненађења. Црноморска флота је, од почетка рата, под паром и чека наредбу да улети у Дарданеле. Сувоземна руска војска на грањици према Турској, и бројем и опремом, толико је снажна, да је када свакога тренутка одбити навалу и европске и азијске турске војске.

За Русију, дакле, турски напад неће имати никаквих опасних последица. А за Турску? За Турску овај рат значи, у најмању руку, сигуран губитак Дарданела, а врло вероватно, и коначну сеобу Пророкове деце из Европе у Азију.

Газећи у рат против Русије, Турска, у ствари, чини услугу Русији. Она помаже остварење давно спреманог руског плана, да руска црноморска флота, која је до данас била затворена у Црном Мору као птица у кавезу, добије, већ једном, свој слободан пролаз кроз Дарданеле. А то значи: на источној капији Средоземног Мора, у Дарданелима, Русија ће постати оно што је Енглеска на западној капији истог мора — у Гибралтару.

Ако црноморски руски дредноти, окlopњаче и крстарице буду успели, било уз припомоћ енглеског бродова, било сами, да потуку турске ратне бродове и да се пробију кроз Дарданеле, Европској Турској је дошао крај.

Кључеви од Дарданела остају за навек у руским рукама а судбина Цариграда постаје апсолутно зависна од наше моћне заштитнице.

Као Словени, ми, Срби, имамо разлога више да се радујемо што је Турска напала Русију, него да је остала неутрална. Као што ће у рату између германске и словенске расе изаћи као победилац, Русија ће, и у рату између православља и муhamedанства, победити. И урасном, и у верском рату, руско оружје ће заблистати победничким сјајем.

Ослобођавајући се сада непријатеља на северу, ми ћемо, после овог рата, бити ослобођени и вековног непријатеља с близког Истока — непријатеља који је, у пркос цивилизацији, толико векова држао најлепши крај нашег дивног Балканског Полуострва. Дошао је радостан тренутак, да Русија, уз потпору Енглеске и Француске, каже Турцима: Азијати у Азију!

Из бојне линије

На силу посилни

После бишке на Јадру. Бојно поље покривено лешевима на ших и аустријских војника

Један наш војник, који је у оштају журби изгубио цокуле, зашао по бојном пољу дасе соршира. Преврће мршве, или никако да нађе пасент цокуле за своје ноге, а кицош је из неће да узме шта било. Најзад дође до једног аустријског војника који се одавно охладио.

Погледа. Одличне! Одмах клече, одупре руком и скиде му цокуле. Мрмљајући, он рече љутито:

— Кад је човек баксуз, ешо коме ти све не морам бити посилни!..

Врло срчан. Због његове веселости и високог тенора који се, обично крај ватре и пљоске с ракијом, манифестовао у једној те једној песми: „Славуј пиле“ — сви су га четници волели. Као „испуштена муштикли“, како је сам себе називао, он је општу љубав према себи скромно искоришћавао: да не остане никад без дујана и шљивовице.

Јесења ноћ нас је затекла у Јаребицама, крај цркве, коју су Аустријанци оскрнавили увођењем коња у олтар и пушкарањем икона.* Славали смо у порти, крај наложених ватри.

Тек што се разданило, водници нам саопштише војводину наредбу да се спремимо за покрет пут Лознице. Јутро влажно и студено. Игличасти зраци јесењег сунца пробијали су се, лагано и тешко.

*) О аустријским зверствима у селу Јаребицама писац ових редакција писаће доцније опширно.

Црноморска флота

Руски ратни бродови на Црном Мору.

Дредноти: „Андреја Првозвани“ и „Императорица Марија“. Почели су да се граде 1910. године у Николајеву на Црном Мору.

Оклопњаче старијег типа: „Свети Пантелејмон“, саграђена 1904. године; „Три Светитеља“, саграђена 1895. године; „Ростислав“, саграђена 1899. године; „Георгије Победоносец“, саграђена 1892. године и окlopњача „Дванаест Апостола“.

Поред ових налазе се још три старије окlopњаче: „Тресма“, „Инок“ и „Катарина“.

Крстарице: „Одаков“ и „Кагул“. Затим, минске крстарице: „Пожарски“ и „Бријен“.

Миноносци: „Буг“ и „Дунав“ и шест топовњача: „Конеф“, „Като“, „Фожел“, „Терек“, „Черноморец“ и „Уралец“. Затим мноштво контраторпиљера и подводних бродова.

Око за око

Патриотизам једног француског хирурга.

Кад су Немци заузели Еперне, они су на варош наметнули контрибуцију од 175.000 франака. Ту је суму председник општине морао скupити за три часа.

После једног судара на Марни, оденесен је у Еперне тешко рањен немачки принц Јоаким, над којим се одмах морала извршити веома тешка операција. Немачки главни штаб брзо је позвао познатог француског хирурга Верона. Али овај је за операцију затражио да му се плати 175.000 франака и да се та сума преда енереској општини.

Благајна је ту суму одмах исплатила, а Верон је успешан извршио операцију.

шко, кроз воћњаке и храстову шуму. Пашући реденике и притељући опанке, четници су разговарали како ће, без велике тешкоће, разбити аустријску заштитницу, која се налазила испод Крста, близу села Тршића, родног места Вука Каракића.

— Има ли, људи, ко год мало ракије да спремам цигерицу? — пита Пера „шљивовица“.

— Нема, Пера, нико ни капи! И ја бих мало „цугавице“! — одговори, у име осталих, стари и са своје честитости по целој Србији познати четник Влада „воскар“.

Чистећи иверком окорело блато са обувених опанака, Пера, снужден и замишљен, настави:

— Е, ово ми се, Владо, никад није десило! Од како сам проодао, чини ми се, није било дана да са- бајле не цимнем бар по два три гутљаја. А јутрос нема баш ни капи!..

— Е нећеш цркви ако не пијеш! Бићеш трезвенији у борби. Знаш

Ситуација

Кратки извештаји са свих бојишта.

Београд, 18. октобра.

На нашем бојишту стање је скоро непромењено. Било је извесних борби на Дрини и у Босни, у којима смо имали појединачних успеха.

Руси су у вишедневном боју јужно од реке Пилице потукили аустро-немачку војску. Ова победа има веома велики значај, јер то значи да је пропао покушај Немаца да зауставе руско гоњење. Последица овога може да буде потпун слом источне немачке армије. Руси стално уводе у борбу свеже трупе.

На француском ратишту није било никаквих промена. Линију Диксмид—Нујпор држе савезници. На појединим тачкама одбижени су делимични немачки напади.

На води и суви

Какви су изгледи за руско-турски рат на мору и копну?

Рат између Русије и Турске отпочео је. За нас као браћу и пријатеље Руса овај је догађај од величанственог мешања. Међутим мешање Турске у рат и напад на Русију, док се ова бори са Немаџом и Аустријом, ипак ни у колико не погоршава ситуацију га европском ратишту и ако је донекле отежава.

Удаљеност руско-турског бојишта веома је важан фактор. Турска се са Русијом граничи само источно од Црног Мора, а на југу од Кавказа. Тај фронт је дакле толико удаљен од центра Русије, да би Турцима и у случају најлакше победе требало више од три месеца да сувим продру дотле. А међутим познато је, да су Руси оставили своју јужну границу добро заштићену.

Кавказ са својим огранцима скоро је неосвојима позиција. Утврђење Карса можи ће дugo да задржи противника, пре него што и дође до Кавказа. А ту границу

чува прекаљена војска, која скоро непрестано издржава час мање час веће борбе са немирним курдским племенима.

Могућност да се преко Црног Мора пребаци већа маса војске, не може постојати све дотле, док у Црном Мору има руске флоте. Руска црноморска ескадра, а иако је састављена од лађа старијег типа, ипак ће моћи да се са доста поуздана и успеха сукоби са турском флотом, јер има један потпуно нов дреднот и доста подводних лађа.

Сам пак терен на коме ће се десити први сукоби, Јерменија, веома је несигуран за Турке. Јермени већ дugo година трпе насиље дивљих Курда, који са турском одобрењем, с времена на време масакрирају мирно јерменско становништво. Сад су се Јермени побунили против својих угњетача. Покушај Турака да у вилајету Ван разоружају станов-

се састављала из најмање једног пукова и протезала се од Шепачке Аде, где је био мост за прелаз, па до Тршића.

И ако су Аустријанци били бројно знатно јачи од нас, борбу смо примили, уверени да ће нам пук X, по обећању његовог команданта, стићи за непун сат у помоћ.

Из дубоко ископаног рова, два вода наше чете развили су били бразу палјбу. Аустријски ров, удаљен од нашег једва 100 метара, обасипан је пуна два сата кишом од куршума. Не могући да постисну наше, Аустријанци се послужише лукаством. Одједном, чу се из неколико грла с њихове стране:

— Браћо Срби, не пуцјте! Хочемо да се предамо. И ми смо Срби!

Највише се слободно управише у рововима, не слутећи шта ће их снаћи.

— Живели, браћо Срби! — узвикну одушевљено први Пера

ништво најшао је на велики отпор. Јермени су у масама буне и одмећу од власти. Јермени који живе на страни преко штампе агитују међу својим суграђанима да не иду на позив турских власти.

У целију европској и јерменској штампи публикован је јерменски манифест, који је потписао председник јерменске колоније у Марселеју. У манифесту се између осталих вели:

— Као што су Алзас и Лорен жртве немачког дивљаштва, тако су Јермени жртве турског дивљаштва. Све симпатије Јермена стоеју на странама Русије и Француске. Главни бранилац намучног народа, избавитељ Јермена, може бити једино Русија.

Јермени се добро сећају Бизмаркових речи, да ни 300 одраслих Јермена не вреде колико коости једног пруског војника. Ниједан Јерменин неће ступити у редове војске, која буде била уз Немачку. —

Даље се каже:

— Ниједан Јерменин неће поћи против Русије. У Турској је објављена мобилизација, али Јермени неће поћи против своје браће на Кавказу, а неће ни против балканских народа. —

Манифест завршава речима:

Руско-турски рат

— Одушевљење у Петрограду за рат. — Шта пишу руски листови? — Цела Русија осуђује Бугарску због изјаве о неутралности. — Спалајковићев говор. — Колико је спасено а колико погинуло? —

Петроград, 17. окт.

Рат с Турском овде је примљен одушевљено. Чим је Петроград сазнао о турском нападу по улицама су почеле манифестије пред посланствима српским и осталим савезницима и продужене су до пола ноћи. Сви данашњи листови једнодушно подржавају почетак рата и тврде, да је наступило време за решење старог питања о Дарданелима.

„Ново Време“ пише, да је немачка политика у Персији успела да Курди нападну руске гарнизоне и да почетак рата с Турском треба примити као почетак рата и с Персијом.

Француски и енглески посланик изјавили су иновинама, да ће Француска и Енглеска до краја помагати своју савезницу Русију у новој борби.

Петроград, 17. окт.

Питање о држању Бугарске зданима целокупно јавно миње. Сви листови па чак и Мильуковљева „Рјеч“ изјављују:

„шљивовица“ и искочи из рова да се здрави с првим који нам се буде предао.

Као одговор на његов одушевљени узвик, грунуше пушке из аустријског рова. Четрнаест четника, из свих југословенских земаља, падоше као жртва ове подности. Прави међу њима, погођен у чело, пао је Пера „шљивовица“.

Сутра дан, наш храбри и честити водник монах Јосиф Цвијовић, управитељ монашке школе у Раковици, у суром четничком оделу и с епитрахијом о врату, извршио је опело.

Испод једног лиснатог и шуба-растог јасена, крај самог друма који води у Лозницу, сахрањени су у једну раку четрнаест крепких и ведрих младића, сакупљених са целог Словенског Југа, ради остварења великог и светог идеала о уједињењу Јужних Словена у велику и слободну југословенску државу.

Посматрајући њихова жута и

— Јермени, Турци вас позивају под заставу да се борите против својих заштитника, али ви боље ступајте као добровољци у француску, руску и енглеску војску. Да живи Француска, Русија и Енглеска! Пропаст Немачко! —

Ово показује, да ће Турци на руској граници имати да се поред Руса боре и са својим побуњеницима што никако неће ићи у прилог брзини њихових операција.

Политичка консталација у Европи није баш ни најмање повољна за Турску. Они, којима она помаже, њој не могу помоћи, јер и сами пропадају. Бугарска? Потпуно несигуран пријатељ, који не ма воле ни моћи да је активно помогне.

Међутим јавља се Италија. Део аустријског сљеда који ће имати да прими Италија, овој се учинио мален, да би се њега ради крвила. Али ако се сад аустријском наслеђује пријатељ и турско, Италија ће имати и рачунског разлога, да активно учествује у комадању па и дељењу плене. Ово је факат, који изгледа Турци нису могли назрети кроз вео немачких обећања.

„Болестан човек“ на Босфору умреће ускоро.

неутралност не сме се допустити“.

Новинари најенергичније раде, да се једном Бугарска истера на чистину. Јуче су се обратили бугарском посланику, Маџарову, који стално тврди да се неби примио новог положаја, да бугарска влада не жели најсрдачније односе с Русијом. Он је изјавио сараднику „Биржевија Вједомости“, да ће Бугарска сачувасти строгу неутралност у руско-турском рату.

И Мильуковљева „Рјеч“ донеси из бугарског посланства, да почетак руско-турског рата неће изменити позицију у светском рату и Бугарска остаје и даље неутрална.

Све ове изјаве изазвале су опште разочарење и огорчење руског јавног мнења.

Петроград, 17. окт.

Синоћ је словенска трпеза спремила свечан банкет представницима савезничких држава. После поздравних говора, Бугарска је опет била предметом општи прекора и строгих осуда.

Српски посланик Спалајковић држао је говор о значају ове велике војне и кад је рекао, да у нападу турске флоте на руска пристаништа види прст провиђења, да Велики Руски Цар Никола у овој борби васпостави крст на Светој Софији, бурно је поздрављен. Професор Пајмов, напијајући здравицу српском посланику, рекао је: „Срби су нам најдражији сајенци. Поред тога што су Словени Срби су увек у тешким приликама били с Русијом и уз њу“.

Петроград, 17. окт.
(службено)

250 људи послуге са крстарице „Жемчуг“ спасено је; 85 је погинуло, а 112 рањено.

Отступање из Француске

— Потпуна деморализација немачке војске. —

Кореспондент „Дели Меља“ даје интересантне појединости о стању немачке војске, која оперише противу Французу и Енглеза.

Сви утици, које сам добио на путу од Шалона до Соасона, — пише он, — не остављају никакву сумњу о томе, да морално и санитарно стање немачке војске није ни издалека повољно.

шљивовица подадула лица, која је купала сунчана јесења зора, Ђура Шарац кроз сузе и болан уздах, прошапу:

— Боже мој, ништа недокучљије од судбине!.. Перина се слутња обистини: погибе онога дана, кад ракију није окусио!..

Свима је у души тешко, тешко је оставити своје место, место с којим су се саживели, где су се, може бити родили, где су провељи дане детинства, које нико не заборавља. Тешко је све то оставити без наде, да ће се икад вратити, или с надом: вратити се и наћи изгореле зидове и пропале кровове. У дењцима је само мали део онога, што је најпотребније. А шта је остало тамо у месту?

— Све ће однети, проклети да су! — чује се шапат. Вратиш се, ни куће ни крова..

— Ја сам много ствари спаковала у сандук, па га с мужем за-

Савезници се често чуде, зашто

Немци изненадно остављају одлично утврђене положаје. Тако, на пример, у околини Соасона Немци су камене мајдане претворили у праве терјаве. Енглески саперски официри били су изненађени кад су тамо нашли много топова, који су били тако цементирани за земљу, да су морали употребити динамит да их одвоје од цемента. Али кад су све пажљivo разгледали, они су видeli, да су Немци положаје напустили због сувише дубоких шанчева. Било је веома тешко да се погинули извлаче из шанчева и лешеви су ту оставали много

дана заражујући ваздух.

У опште, савезници су често напредовали не због успешне борбе, него што су Немци своје позиције напуштали због рјавих санитарних прилика. Али и ту не пропуштају, а да не употребе све начине да нанесу штете свом противнику и да му скупо прођају остављено место: они скоро увек минирају остављену позицију. Међутим, савезници неким „шестим чулом“ проналазе опасна места и пажљivo их обилазе.

У немачкој војсци завладала је дизентерија и тифус, а које коши сакагија.

Са нашег ратишта

НА ЕМИНОВИМ ВОДАМА

Ваљево, 18. октобра

Шеснаестог октобра непријатељ је на Гучеву, од 7 часова изјутра па све до подне, тукао артиљериском ватром наше положаје Еминове воде, а потом прешао у напад. Његов је напад одбијен снажним противнападом наших трупа, којом је приликом дошло до жестоке бајонетске борбе. Непријатељ је имао огромне губитке и био нагнан у бегство.

На разбојишту је оставио једног вишег официра, два капетана и око 300 војника.

НАПАД НА КОТУ 708

Ваљево, 18. октобра

Увече 16. октобра непријатељ је на истом фронту нападао наш положај кота 708, али је и овај напад одбијен са великим губицима по непријатеља.

НА ОСТАЛИМ ФРОНТОВИМА

Ваљево, 18. октобра

На осталим фронтовима није се десило ништа значајније.

Испрљеност Немачке

— Немци немају довољно оружја. —

Један белгиски официр изјавио је дописнику „Њујорк Хералд“, да велики део немачких трупа, с којима се он борио, има шаржере старог модела.

Он је то први пут приметио у једном сукобу. И ако је противник био бројно јачи, белгиске

трупе нису имале скоро никаквих губитака. Падне то официру у очи и он нареди контра-напад. Тада код палих немачких војника нађу старе, за данашње доба неупотребљиве пушке.

Додуше тим пушкама су биле наоружане трупе из последње резерве, или кад се на боиште шаљу војници с таквим пушкама, значи да је Немачка војнички јако иссрпена.

коме на души бива још теже. Сиво небо, сјајно сунце, све то ма и у неколико храбри човека, а мрак уноси неспокојство и страх.

Чује се звијдање локомотиве, воз полако застаје код неке мале станице, може бити постаје. Локомотива писну кад прође поред неке врло мале 'кућице, застаде мало, затим опет звијзу и крене. Али док воз још стоји на станици, стражар уноси у вагон мали пртљац, за њим улази у вагон двоје: жена и девојчица. Чувар скочи из вагона, који већ полази. Жени има око 25, а девојчица око 4 године. Обе имају плаве косе и плаве очи.

— Пошли смо, Лила — уздигне жеља, — пази на прозор како оставаје село. Видиш ли? А онама, гле, бели коњи, коњи које ти много волиш.

Лила се мало осмехну, а мати продужи:

— Да, ми идемо, Лила. И сад

У Вагону

— УЛИСЕ —

Стара локомотива полако вуче воз по шинама; искварени и једва употребљиви вагони промукло скрипте; одмиче се полако и споро кроз сумрак и кишу. Ово је последњи воз, који иде из напуштене станице. Последња локомотива узела је последње вагоне, који су се брзо испунили последњим бегунцима из мале, напуштене, пред навалом Немаца, варошице. Са бегунцима велики дењци домећих ствари; све су понели

Смркава се, и са мраком сва-

Дневне вести

Исправка

У јучерашњем броју „Пијемонта“, у рубрици „Са нашеј ратишта“, поткрада се једна случајна штампарска погрешка. Тамо стоји да је један воз уништен бомбама, а треба да стоји: један **вод**.

Америчка мисија

Америчка мисија Црвеног Крста, којој је шеф др. Райн ради већ дуже време у главној београдској болници. Ко није посетио болницу у којој ради америчка мисија, састављена од три лекара и 12 болничарки, тај може довољно појмити колико труда и вредноће улажу Американци за наше рањенике. Неуморно дају и ноћу раде они око рањеника са највећом вољом, пажњом и нежношћу. За ову велику услугу коју америчка мисија најсавршеније чини нашим рањеницима, ми им дугујемо вечиту захвалност.

Дуван за Београд

Јуче је приспела једна мања количина дувана — цигарета — за Београд. Цигарете су одмах на јагму разграбљене. И тако је Београд опет остао без цигарета.

За београдску сиротињу

Последњих десет дана Београдска Општина издала је на име помоћи београдској сиротињи око тридесет хиљада динара. Према овоме може се закључити колики су општински издаци, и да су несравњено већи од прихода.

Добри и племенити људи треба што пре да помогну општину са добровољним приложима.

Забрањен извоз угља

Министар Привреде забрањио је извоз угља из Земље. Исто тако забрањен је и извоз дрва.

Железничким чиновницима

Министар Грађевина издао је, преко Железничке Дирекције, наређење да сви железнички чиновници који се налазе у Београду долазе редовно на своју дужност као и у мирнодопским приликама.

Прилог место помена

Г. Јаша Продановић, про-

се не бојимо Немаца.

Неко запита:

— Бежите од Немаца?

— Од њих. Да. Из летњиковца. Баби у варош. Она нас већ одавно очекује, али Лила није хтела ићи, у вароши је кућа без баште, а код нас у летњиковцу и башта, и полье, и шума.

— Ја се не бојим Немаца! — преврво одговори Лила.

— О, о, како храбра девојчица!

— Њих ће Козаци исечи!

— Козаци још нису близу,

дашо!

— Ако, али ће их сигурно исечи...

Девојчица мисли и одлучно, брзо одговори:

— Њих ће Султан појести!

— Султан, то је наш велики пас у летњиковцу — објашњава тихо мати.

— Како ће их појести дете? Немаца је много. Све не може појести! — шапуће нека баба, љубазно посматрајући Лилу.

— Све ће их појести! Кад би ви

фесор и народни посланик, приложио је Фонду Светога Ђорђа стотину динара место четрдесетодневног помена своме сину Зорану, који је, као резервни официр, славно погинуо на Ади Циганлији.

Ради образовања одбора грађана за прикупљање топлог одела, рубља и обуће за наше војнике, позивају се на конференцију данас, у недељу, у 11 часова пре подне у Пресбијеру господа: Божа Јовановић, прата; Бранimir Радић, инспектор министарства; Бранко Божовић, подпредседник новинарског удружења; Васа Лазаревић, члан Управе Вароши Београда; Владимира Магдић, благајник београдске општине; Влајко Радовић, гостионичар; Добривоје Мирковић, управник Водовода; Драгутин Димитријевић, свештеник; Ђока Цветковић, гостионичар; Ђока Петровић, трговац; Ђ. Живковић, адвокат; Ђ. Илић, трговац; др. Јеврем Жујевић, лекар; Јоца Константиновић, рентијер; Јевта Поповић, инспектор Железничке Дирекције; Љуба Јоксимовић, управник трошарине; Марко Вулетић, трговац; Марко Кузмановић, свештеник; Милан Биба, индустријалац; Милан Грол управник Народног Позоришта; Миомир Миленовић, уредник „Политике“; др. Милан Радовановић, управник болнице; Никола Трандафиловић, кафесија; Никола Божић, протојереј; Павле Шарчевић, рачуноиспитач; Пера Петровић, професор; Петар Петровић, трговац; Сава Божић, управник царинарнице; Сава Антоновић, директор у пензији; Светозар Ристић, новинар; Таса Максимовић, кафесија; др. Ђира Панлић, лекар.

Београда, са женом налази се још увек у Франценбаду.

Госпођица Јеличићева која је до сад у Пешти отпутовала је отуда.

У Aszad, Ungarn, налазе се ћерка г. пуковника Љубомира Остојића, Милан Паранос из Београда, Ружа Кујунџић са ћеркама из Шапца.

Миодраг Адамовић, студент моли да му се пошаље новаца, јер је у великој беди, налази се у Aszad, Ungarn.

Породица Леополда Штајнера, извештава се, да је он здрав, и моли да му се пошаље 400 круна.

Београда, са женом налази се још увек у Франценбаду.

Госпођица Јеличићева која је до сад у Пешти отпутовала је отуда.

У Aszad, Ungarn, налазе се ћерка г. пуковника Љубомира Остојића, Милан Паранос из Београда, Ружа Кујунџић са ћеркама из Шапца.

Миодраг Адамовић, студент моли да му се пошаље новаца, јер је у великој беди, налази се у Aszad, Ungarn.

Породица Леополда Штајнера, извештава се, да је он здрав, и моли да му се пошаље 400 круна.

ЈУНАЦИ

— Како гину Руси. —

Париски „Журнал“ доноси опис једног догађаја са руског ратишта, који руско јунаштво уздиже на завидну висину.

У бојевима око Мазурских Језера једно оделење руске коњице, у повлачењу западне између две ватре: између једне немачке батерије и једног пешадијског пуковника. Није било изласка. Израја се стрма обала једног језера.

Командант руског одреда, поглавник Смирнов решо се да не падне жив непријатељу у руке. Постоји је отпор био немогућан, он нареди својим људима да дођу до језера. Затим командовао: „За мном!“ и скочи у дубоко језеро. Цео ескадрон се без речи стрмоглави за својим вођом и нестаде у дубини.

Кроз Београд

— Репортерске белешке. —

МЕЂУ РЕПОРТЕРИМА.

Кад је оно било највеће бомбардовање Београда, два куражна репортера пошли из својих редакција у Пресбијер по тазе вести.

Шиши око њих шрапнел, распраксавају се гранате и треште прозорска стакла, а они само застану брижљиво, ослушну од кула бије, ошчују где ће да падне, врдну час лево час десно, па прориду храбро напред. И тако се најзад дочетају „неутралне зоне“ т. ј. улице у заклону, коју су тог дана гранате биле поштеделе.

Таман они дануше душом, тек се зачу оно отегнуто: фију...у! све ближе, све јасније, све злокобније, затим се зачу громогласно „трес“ и на шеснаест метара (на шеснаест метара!) — и се и данас један од тих бомбада! од њих поче да расту гранате, као квасац. Репортери се ушиле прву оближњу капију, а затим

кроз кишу, која на све стране сипа, пробије изненадна светлост и обасја тужну земљу.

Дакако, нико не верује, да Лилин Султан може појести Немце, но то је тако интересантно, да од оних, који још нису чули горку, Немцима спремљену судбину, питају Лилу:

— А шта ће, дете, учинити с Немцима, Султан?

— Појешће их!

— А како ће их појести?

— Ево овако:

Девојчица натмури обрве и намршти своје мало чело и говори сурвово:

— Накострешиће се и појести: хам!

И тихи, весели шапат иде по полујасном вагону:

— Познаће они, Немци, Султан!

— Нека загњуре свој нос!

И воз клизи по шинама све даље и даље иде од тих жалосних места, где бомбе падају: бам, бам, з шрапнели и гранате звијде:

— Фију... фију...

Београда, са женом налази се још увек у Франценбаду.

Београда, са женом налази се још увек у Франценбаду.

Госпођица Јеличићева која је до сад у Пешти отпутовала је отуда.

У Aszad, Ungarn, налазе се ћерка г. пуковника Љубомира Остојића, Милан Паранос из Београда, Ружа Кујунџић са ћеркама из Шапца.

Миодраг Адамовић, студент моли да му се пошаље новаца, јер је у великој беди, налази се у Aszad, Ungarn.

Породица Леополда Штајнера, извештава се, да је он здрав, и моли да му се пошаље 400 круна.

Он устаде и издиже друга.

— Мртв, сину му кроз главу, паде му на памет сјајан опис његове погибије, који ће имати сутра у листу на два ступца, али ипак, сигурности ради, да би се уверио у своју претпоставку, распали му два шамара. (Аутентично!)

Онесвесли репортер отвори очи, погледа забележано у свог друга затим отресе одео и упита га дрхтавим гласом:

— Је ли, Бога ти, да ли сам жив!

— Аутентично! — др.

Штедња у Русији

— Од како је забрањена продаја ватре, штедња расте. —

Многи руски финансијери били су противни да се укине монопол

за јачи тресак и поче да их за- сипље земља...

И све се опет смири... Прођоше неколико мучних тренутака, затим један од репортера брижљиво издиже главу, коју беше забио у калдрму, ослушају и погледа око себе: његов ногама без знака живота. Он устаде и издиже друга.

Међутим, корист од забране ватре осетила се на другој страни. Заводи за штедњу почели су добијати све више улога на штедњу. Сем тога хуманитарне установе добијају веће поклоне у новцу но што се ико могао надати.

У пројекту закона о укидању продаје ватре у Русији, наглашено је да ће забрана трајати само за време рата. Но кад су добијени тако добри резултати, вероватно је да ће забрана остати за увек.

Ратне поште

Молим ко би знао за Милорада Благојевића обвезника четврте четве, трећег батаљона, петог пика, првог позива, нека јави на адресу Милана Тодоровића телефонска централа.

Последње вести

У Источној Пруској

Петроград, 17. октобра

На фронту у Источној Пруској настављају се огорчене борбе. У пределу Бакаларјево наше су трупе одбиле све поновљене нападе Немачке.

Борбе на Висли

Петроград, 17. октобра

С оне стране Висле наше трупе гоне непријатељеву позадину на линији Лоде—Завихост. Запленили смо

Најмодернији, елегантни женски шешири могу се добити ове сезоне само код

Јелене Милкић, модискиње — Београд

јер је као гросиска радња у јулу месецу добила од свију фабриканата моделе и мустре за зимску сезону по којима је имала извршити поруџбину. Али пошто су настали ратни дogaђаји, модели су остали за продају и по њима се израђују други. Сем тога радња је успела да преко Солуна добије из Енглеске и Италије прву партију овој сезонских шешира. На тај начин ово је данас једина радња у Србији са модерним женским шеширима.

Поште не примају пакете. Стога се требају на други начин да побрину муштерије из унутрашњости.

Подрум „Касина“

ОТВОРЕН ЈЕ
има на лагеру вели-
ку количину природ-
ног пића као: вина, добре
комовице и француског
коњака. На већим коли-
чинама даје се попуст.
1-5

Капци од артије

Већа количина капака од
артије продаје се. Упитати
уредништво „Пијемонта“ —
Краљ Александрова бр. 12.
1-2

Један отмен стан за сам-
ца издаје се. Засебан улазак,

Упитати уредништво „Пијемонта“. 1-2

Домаћица. Старија жена
нуди се за до-
маћицу у кући која има де-
це или без деце. Јавити у-
редништву „Пијемонта“ под
знаком „Домаћица.“ 1-2

Подрум „Лондон“
отворен је и извештава
кафеције и публику да
има на продају велику
количину вина белог сме-
деревског из свог вино-
града и комовицу про-
даје са умереном ценом.
1-3

Хонорар. Место књи-
говође или
кореспонден-
та тражи хонорарно је-
дан дугогодишњи књи-
говођа и кореспондент са
знањем српског, француз-
ког, талијанског и не-
мачког језика.

Упитати уредништво
„Пијемонта“ 5—

Ужиких производа и дру-
гих деликатеса

препоручује радња

Јованке Грујић

Сремска улица до кафана
„Мали Војник“

Нарочито препоручује
увек свежег печења, ко-
басица, саламе, добра ра-
кије и вина. 4-5

○○○○○○○○○○

ОБУЂАРСКА РАДЊА

Милоша Савића

Коларчева улица број 10
(Теразије)

отворена је сваког
дана од 8-12½ пре
и 2-6 по подне.
4-5

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

РАДИОНИЦА

Веселиновића

Македонска ул. бр. 15. преко пута
кафана „Гинића“ — Београд

Отворена је целог дана и

препоручује

СОПСТВЕНУ ИЗРАДУ

БЕЛОГ РУБЉА кошуља и
гаћа мушких и женских у ви-
ше квалитета. — МАШЛИЈА

(КРАВАТНИ) у више квали-
тета и цена. — ЧАРАПА муш-
ких, женских и дечијих од

фула и вунених разних цена
и квалитета. — БРКОВЕЗА

у свима квалитетима и цен-
ама. — Примам поручбине
за израду белог рубља и ча-
рапа. — Чарапе се подштри-
кавају. — Поручбине из у-
нутрашњости извршујем пре-
ма прилици пошто поште

не примају пакете.

С поштовањем

Божа Веселиновић
8-10

Лепосава Терзибашић

МОДИСКИЊА

Гранд Пасаж — Кнез
Михајлова бр. 19.

извештава пошто-
ване муштерије да
је радња отворена. Цене
солидне. 2-3

○○○○○○○○○○

Куварица

Буријској окружној
болници потребна је јед-
на добра куварица која
може ступити одмах.

Плата добра, а поред
плате у болници има
стан, храну, огрев и осве-
тлење као и осталу по-
слугу. — Пријавити се
економату болнице Бу-
рија. 3-3

○○○○○○○○○○

КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА

НА ВЕЛИКО

Алкалаја

— и Рајковића

Краља Петра ул. 47.

отворена је.
6-6

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○

○○○○○○○○○○